

National Children's Science Congress-2019

મુખ્ય વિષય : સ્વચ્છ હરિયાણુ અને સ્વસ્થ રાષ્ટ્ર માટે વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને નવીનીકરણ

Focal Theme : "Science, Technology & Innovation for a Clean, Green and Healthy Nation".

પેટા વિષય (Sub Theme)

- ☐ ૧. ઇકો સીસ્ટમ 'અને ઇકો સીસ્ટમ સેવા (Ecosystem and Ecosystem Services)
- ☐ ૨. આરોગ્ય, સ્વાસ્થ્ય શાસ્ત્ર અને સ્વચ્છતા (Health, Hygiene and Sanitation.)
- ☐ ૩. કચરામાંથી સંપત્તિ : વેસ્ટ ટુ વેલ્થ (Waste to Wealth)
- ☐ ૪. સમાજ, સંસ્કૃતિ અને આજીવિકા (Society, Culture and Livelihoods)
- ☐ ૫. પરંપરાગત જ્ઞાન પ્રણાલી (Traditional Knowledge System)

પેટા વિષય - ૧ ઇકોસિસ્ટમ અને ઇકોસિસ્ટમ સેવા

૧. કાળીયાર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન આજુ બાજુના કુદરતી સ્ત્રોતોનો અભ્યાસ
૨. પરાગરજના પ્રસરણથી થતી એલર્જીની સમસ્યાઓ.
૩. નીંદણના વૈકલ્પિક ઉપયોગો
૪. ચોક્કસ પ્રજાતિઓ વૃક્ષો, પ્રાણીનું વિવિધ ગુપ્તમાં વિભાજન અને તેના અભ્યાસમાં જીપીએસ(GPS) સીસ્ટમના ઉપયોગ
૫. રીમોટ સેન્સિંગ (જીઆઇએસ-આરએસ) પ્લીકેશનનો ઉપયોગ દ્વારા વિવિધ પ્રજાતિઓનો અથવા પર્યાવરણનો અભ્યાસ
૬. ઇન્ટરમીડિએટ ઝોન (ઇકોટોન) અને તેની સજીવ અને નિર્જીવ ઘટકો / સજીવનું મૂલ્યાંકન અને સંરક્ષણ.
૭. દરિયા કિનારાના ધોવાણનાં કારણો, તેની અસરો અને પુનઃસ્થાપન.
૮. પતંગિયા અને યજમાન છોડ
૯. કાર્બન ફૂટપ્રિન્ટનો અભ્યાસ
૧૦. જળ સંરક્ષણ માટે કેચમેન્ટ (વરસાદના પાણીનો સંગ્રહ)ની પદ્ધતિ
૧૧. ઇકોસિસ્ટમમાં જમીનની લાક્ષણિકતાઓ પરની અસરને કારણે ડ્રેનેજ પેટર્નમાં થયેલ ફેરફારનો અભ્યાસ.
૧૨. જૈવિક ખેતરો અને અન્ય પ્રકારની ખેતરોની માટી બાયોટા (કોઈ ચોક્કસ સ્થળ પરની માટી)નો તુલનાત્મક અભ્યાસ.
૧૩. કોરલ-રીફ ડાયવર્સિટી અને ઇકોસિસ્ટમ સેવાઓ (આજીવિકા)
૧૪. વૈવિધ્યસભર પાકો માટે માટીની ગુણવત્તા અને તેની સાથે સંકળાયેલા વિવિધ પ્રકારની ટોપોગ્રાફી
૧૫. કાગડાઓના માળાની બનાવટ (પેટર્ન)માં થયેલ ફેરફારોનો અભ્યાસ અને તેની ઇકોસિસ્ટમ પરની અસરો.
૧૬. વિવિધ સ્થળોએ જોવા મળતા પ્રાણીઓ અને વનસ્પતિની રચનાઓનું વિભાજન અને તેનું મહત્વ
૧૭. જળચર વનસ્પતિઓની સ્થાનિક જળ મંડળ / સંસ્થાઓમાં વિવિધતા અને જળચર ઇકોલોજીમાં તેમની ભૂમિકા
૧૮. સ્થાનિક વિસ્તારમાં વિકાસલક્ષી પ્રવૃત્તિઓની પર્યાવરણીય અસર આકારણી (ઇઆઇએ)
૧૯. તમારા ગામ / નગરમાં જોવા મળતી હેરોનિસ્ટ્રી / ટુકેરીઝ અને તેનું મહત્વ
૨૦. કોરલ રીલીફ ઇકોસિસ્ટમની ઉત્પાદકતા કે જેમાં કોરલ વિરંજનનો સમાવેશ થાય છે તેના પર માનવીય પ્રવૃત્તિઓની અસર
૨૧. વનસ્પતિ ઇકોસિસ્ટમ સેવાઓ પર અન્ય બિન જરૂરી છોડનો પ્રભાવ (ગ્રોવ્સ / બગીચા / વન)
૨૨. પ્રાણી સંગ્રહાલય / પાળીતા પશુ / રખડતા પ્રાણીઓના વર્તન પર અવાજની અસરો
૨૩. આજીવિકા માટે અંતર્દેશીય ભીની જમીન
૨૪. કુદરતી જીવજંતુની પોષણ કડીમાં મહત્વ
૨૫. આક્રમક અન્ય માછલીઓ પર અન્ય જળચર ઇકોસિસ્ટમ પર અસર
૨૬. ચકલીના અસ્તિત્વનું જોખમ
૨૭. મેન્ગ્રૂસ અને ઇકોલોજીકલ સેવાઓ

28. વિરલ, નાશપ્રાય અને જોખમી અને સંરક્ષણના પગલાંનું નિરીક્ષણ (અગ્રતા પ્રજાતિઓ)
29. બગીચાઓના અમૃત છોડ અને પક્ષીઓ તથા પતંગિયાઓ દ્વારા તેનું નીવાસન તંત્રનો અભ્યાસ
30. વિવિધ છોડની જાતો માટે પાણીની જરૂરિયાત
31. પ્લાસ્ટિક્સ અને અન્ય કચરાની મેનુવ્સ પર થતી અસર
32. જંતુઓ, ચામાચિડિયું અને પક્ષીઓ વગેરેની પરાગાધાન માટે કુદરતી એજન્ટો
33. ચોગ્ય છોડની જાતિઓના વૃક્ષારોપણ દ્વારા નદી કિનારાનું ધોવાણ અટકાવવાનું મહત્વ
34. રોડની બાજુઓમાં ઉછરેલા વૃક્ષો વાળો રોડ અને વૃક્ષ વિહોણા રોડની આસપાસની હવાનો તુલનાત્મક અભ્યાસ
35. પાણીને પ્રદુષિત કરતા પ્રદુષકો પર કુદરતી અંકુશનું મહત્વ.
36. બીજનું ઝેરીકરણ અને પક્ષીઓનો મૃત્યુદર
37. સંકોચાઈ રહેલ જળચરો અને તેની અસરો
38. પસંદગીના વૃક્ષોના વાવેતર અને તેની સ્થાનિક ઇકોસિસ્ટમ / બાયોટોપ પર અસર
39. શહેરી વિસ્તારો અને ઇકોલોજીના નિયમનમાં શહેરના વિસ્તારોમાં માર્ગની બાજુની ઝાડની સ્થિતિ અને તેમનું મહત્વ
40. ગામ / શહેર પર્યાવરણમાં જળ શાસનની સ્થિતિ (એટલે કે પાણીની પ્રાપ્તિ વિવિધ પ્રકારોમાં, જેમ કે વરસાદ, સપાટી અને ભૂગર્ભ જળ, બરફ, ભૂમિ ભેજ, ભેજ વગેરે) અને તેની ચક્રીય પ્રક્રિયા અને એનાથ્રોજેનિક અને કુદરતી પરિબલોનો અભ્યાસ
41. શહેરી પર્યાવરણમાં જૈવવિવિધતાનો અભ્યાસ
42. વૃક્ષોના વિનાશની અને આબોહવા પર માનવ ઇચ્છિત બદલાવોનો અભ્યાસ
43. પાણીઓના માર્ગોનો નાશ અને તેનાં પરિણામ
44. આયાતી વનસ્પતિથી પ્રજાતિઓ અને મૂળ પ્રજાતિઓની સ્પર્ધાત્મક ક્ષમતા પર અભ્યાસ
45. વિવિધ લેન્ડસ્કેપ્સમાં અન્ય પ્રજાતિઓના અસ્તિત્વ પર જોખમનો અભ્યાસ
46. શહેરી જીવવિવિધતા પર અભ્યાસ
47. શહેરી પક્ષી સમુદાયો
48. કોઈપણ વિસ્તારની જમીનનો સર્વે – (રાસાયણિક વિશ્લેષણ સાથે.)
49. કોઈ પણ શહેર કે ગામડાની બહાર કોઈ વિસ્તારની જૈવિક વિવિધતા, તેનો સર્વે અને તુલનાત્મક અભ્યાસ.
50. જુદા જુદા ધાર્મિક સ્થળો પર કઈ વનસ્પતિ ત્યાં જોવા મળેલ, વૃક્ષોની સંખ્યા, વૃક્ષારોપણ માટે થયેલા કાર્યોનો સર્વે.
51. કોઈ પણ એક વિસ્તારમાં પાણીનો સંગ્રહ કઈ રીતે કરવામાં આવે છે તેની જાણકારી મેળવી કુટુંબ દીઠ વપરાશ અને નિકાલની વ્યવસ્થા અંગેનો અભ્યાસ અને તેના કારણો.
52. પડતી મુકાયેલી પથ્થરની ખાણોમાં પાણીના સંગ્રહની ટાંકીઓ તરીકે ઉપયોગ.
53. વરસાદી પાણીને તળાવો, કુવા, ડંકીમાં ઉતારી તેનું વ્યવસ્થાપન કરવું.
54. સંગ્રહીત પાણીના જથ્થામાંથી વરાળ દ્વારા થતા બાષ્પીભવનને ઓછું કરવું.
55. જમીનની ફળદ્રુપતા અને ભુતલમાં પાણીના જથ્થાની જાળવણી.
56. જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવવા માટે વૈકલ્પિક પાકો.
57. વિવિધ પાકોના વાવેતરનો કુલ ખર્ચ અને વળતરના પ્રમાણનો અભ્યાસ.
58. કોઈપણ એક ચેકડેમ આસપાસની ખેતી અને ખેતીના પાકનો અભ્યાસ, ચેકડેમ પહેલાં અને પછીની અસરો, તે વિસ્તારમાં ખેતી કરતા લોકોના અનુભવો મેળવી અહેવાલ તૈયાર કરવો.
59. જમીનની વિવિધતા પરના પાકના વિકાસ પર સુર્યપ્રકાશની અસર.
60. ભુતકાળ અને વર્તમાનકાળની ખેતીવાડીની પદ્ધતિઓમાં બદલાતી આબોહવાની અસર.
61. તમારી આસપાસના વિસ્તારમાં અલગ અલગ આબોહવામાં દુધની ઘનતા પર અસર.
62. ટૂંકા સમયમાં આબોહવામાં થતાં ફેરફારની ખેતીનાં પાક પરની અસરોનો અભ્યાસ.
63. કોઈપણ એક ઊર્જાનું સ્વરૂપ પસંદકરી તે વિષે નિરીક્ષણ, પરીક્ષણ કરી વિગતે અભ્યાસ કરો.
64. તમારા વિસ્તારમાં પવન ઊર્જા.
65. માણસ દ્વારા જુદાં જુદાં કાર્યોમાં વપરાતી ઊર્જાનો અભ્યાસ.
66. જૈવવિવિધતા અને ઊર્જા.
67. હવામાન સંબંધિત રોગોનો તમારા વિસ્તારમાં ફેલાવો, સારવાર ખર્ચ, આજીવિકા પર અસર અને અસરગ્રસ્તોની સામાજિક – આર્થિક અસર.
68. બદલાઈ રહેલી આબોહવા અને હવામાનના સંદર્ભ તમારા વિસ્તારમાં છેલ્લા ૩ વર્ષોમાં જોવા મળેલ ચામડીના રોગોનો અભ્યાસ.
69. નદીના બદલાતા પ્રવાહ અને તેની સાથેનું અનુકૂળન.

70. પાણીના વહેણમાં ડેમ બાંધી અને પુરનું નિયંત્રણ કરવું.

71. નદીના પુરથી થતા નુકશાનનો અભ્યાસ.

પેટા વિષય – ૨ આરોગ્ય, સ્વાસ્થ્ય શાસ્ત્ર અને સ્વચ્છતા

1. પીવાના પાણીમાં ધાતુ / ભારે ધાતુઓ અને તેનું સંચાલન
2. પાણીની ગુણવત્તાની આકારણી
3. રિસાયક્લિંગ માટે પાણી ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે બાયોફિલ્ટ્રેશન/ જૈવિક પ્રક્રિયા
4. વ્યક્તિગત / પારિવારિક / સમુદાય સ્તરે સ્વચ્છતા અને સમુદાય સ્વાસ્થ્ય પર તેની અસર
5. નિયમિત ધોરણે સ્વચ્છતાના આકારણી
6. વિવિધ ઋતુઓ દરમિયાન આરોગ્યપ્રદ પરિસ્થિતિઓનું સ્તર
7. સ્વાસ્થ્યપ્રદ પરિસ્થિતિઓમાં ભંગાણ અને તેના સંચાલનના કારણે રોગોની ઉદભવ
8. વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ (દા.ત. ડાઈપર)
9. રોગો (માઇક્રોબાયલ / પરોપજીવી) અને તેમની સામાજિક / આર્થિક / પર્યાવરણીય અસર પરિમાણો
10. ઝૂનોટિક રોગોના પ્રભાવ અને સંચાલન
11. સ્વચ્છ ભારત અભિયાન પહેલા અને પછી સ્વચ્છતાની સરખામણીએ, વર્તણૂક ફેરફાર
12. સ્વાસ્થ્ય પર રસોઈ કરવા માટે વપરાતા ફૂકવેરનો પ્રભાવ
13. આરોગ્ય પર આંતરિક હવા પ્રદૂષણની અસર
14. માતૃત્વ આરોગ્ય અને પૂર્વ અને પછીના તબક્કામાં સ્વચ્છતા
15. ચોક્કસ લિંગ આધારિત આરોગ્ય અને સ્વચ્છતા અને તેના નિયંત્રણ / સંચાલન
16. કૃષિમાં એન્ટ્રોપોજેનિક કચરાનો સલામત ઉપયોગ.
17. સામૂહિક આરોગ્ય પર જાહેર પરિવહનના ઉપયોગનો પ્રભાવ.
18. વ્યાવસાયિક સ્વાસ્થ્ય સુધારવા
19. સેન્સિંગ ટેકનોલોજીઓ દ્વારા શહેરના આરોગ્યને પ્રોત્સાહન આપવું
20. વયસ્કોના સ્વાભાવિક પતનનું નિરીક્ષણ
21. સેંદ્રિય ખાતરનાં લક્ષણો, ઉપયોગ, ફાયદાઓ, મર્યાદાઓ.
22. સુધારેલા બિયારણનો ઉપયોગ.
23. રાસાયણિક જંતુ નાશકો અને અન્ય વિકલ્પોનો ઉપયોગ.
24. ફાસ્ટ ફુડ અને તૈયાર ખોરાકમાં વૈવિધ્યતા, પોષણ મુલ્ય અને ઉપયોગીતા.
25. દુધ અને દુધની બનાવટોનો ઉપયોગીતાનો સામાજિક, આર્થિક જૂથો પ્રમાણે સર્વે.
26. રાંધવાની પદ્ધતિઓ અને તેનું પોષણ મુલ્ય.
27. ભવિષ્ય માટે ખોરાક.
28. જનીનગત રીતે સુધારેલા ખોરાકો.
29. પાણીને બેક્ટેરીયા મુક્ત બનાવવા માટે વિવિધ ધાતુની બેક્ટેરીયામારક શક્તિનો અભ્યાસ અને વાસણોનો ઉપયોગ.
30. ખોરાક અને પાણીમાં થતા રાસાયણિક પ્રદુષણને તપાસવું.
31. ખાદ્ય વાનગીઓમાં ભેજસેળ તેમજ ભેજસેળ માટે વપરાતાં પદાર્થોની તપાસ.
32. અનાજ બગડવાના કારણો અને સાચવવાની રીતો.
33. પ્રોટીનથી ભરપુર ખાદ્ય વાનગીઓ, તેમને બનાવવાની રીતો અને લોકોની આહારની ટેવોમાં આવી પ્રોટીન યુક્ત વાનગીઓના ઉપયોગનો સર્વે.
34. આરોગ્ય અને તંદુરસ્તીની જાળવણીમાં ઊર્જાનો ઉપયોગો.
35. લાકડા અને કોલસાનો બળતણ તરીકે ઉપયોગ, તેમાંથી નીકળતા કાર્બન ડાયોક્સાઈડનું પ્રમાણ અને તેની રસોઈ બનાવતી સ્ત્રીઓના સ્વાસ્થ્ય પર અસરો.
36. શરીરના વિભિન્ન અવયવો પર પોષણનાં અભાવની અસરોનો અભ્યાસ અને તેને દુર કરવા માટેના ઉપાયો.
37. પાણીથી થતા રોગો અને તેને અટકાવવાના ઉપાયો.
38. વાહન વ્યવહાર દ્વારા થતા પ્રદુષણનો માનવ તંદુરસ્તી પર પ્રભાવ.
39. લારી, ગલ્લા અને હોટલોમાના નાસ્તા, ભોજનની સ્વાસ્થ્ય પર થતી અસરોનો અભ્યાસ
40. સુક્ષ્મ જીવોથી થતા રોગો અને તે સંવેદનાશીલ વિસ્તારોનું આરોગ્ય સંસ્થા સાથે જોડાણ પછીની અસરનો અભ્યાસ.

41. જુદા જુદા સામાજીક, આર્થીક વર્ગોનો રોજીદો ખોરાક અને તેનું પોષક મુલ્ય.
42. જુદા જુદા ધાર્મીક જુથો અને તેમની માન્યતાઓ અનુસાર નિષેધ ખોરાકોનું પોષણ મુલ્ય અને તેની ઉપયોગીતા.

પેટા વિષય - ૩ કચરા માંથી કંચન : વેસ્ટ ટુ વેલ્થ

1. પશુ વિસર્જન જેમ કે ગાય છાણ, બાયોફ્યુલ્સમાંથી બળતણ
2. ઈ-વેસ્ટ હેન્ડલિંગ
3. ઇલેક્ટ્રોનિક અને વિદ્યુત ચીજવસ્તુઓના જથ્થાના ઓળખ, દસ્તાવેજીકરણ અને વર્ગીકરણને પોતાના વિસ્તારમાં ઉપયોગમાં લેવાતા નથી અને નિકાલ અને / અથવા ફરીથી ઉપયોગ માટેના માધ્યમથી તપાસ કરે છે.
4. ઘન કચરની પ્રક્રિયા અને તેનો નિકાલ.
5. ઇંટની બનાવટ અને માટી ઓછી વાવેતર માટે કાર્યક્ષમ ઉપયોગની તપાસ કરવી.
6. માટીમાં પાણીની જાળવણીમાં સુધારો કરીને સિંચાઈ પાણીના બગાડને ઓછો કરવો દા.ત. લાકડું લાકડાંનો છોલ, બ્રીટ્ટેસ, ડાંગરનો ટુકડો, નાળિયેર કેળિયો વગેરે.
7. ગંદા પાણીના જૈવિક ઉપચાર.
8. ગ્રે અને / અથવા બ્લેક પાણીનો ઉપયોગ કરીને હાઇડ્રોફોનિક્સ.
9. રસોડામાં ઉપયોગમાં લેવાતા ચરબી, તેલ અને ગ્રીસમાંથી નીકળતા અનુપયોગી પાણીની પ્રક્રિયા.
10. પાંદડા, ફૂલો, નીંદણના ફળમાંથી કુદરતી રંગોનો તૈયારી કરવી.
11. દુર કરાયેલ ફૂલોને ઉપયોગી ઉત્પાદનોમાં રૂપાંતરિત કરો.
12. નીંદણના બીજમાંથી તેલ કાઢી નાખવા માટે, પ્રકાશ માટે ઉપયોગ કરવો.
13. મશરૂમની ખેતી માટે સબસ્ટ્રેટ તરીકે ડાંગરની સ્ટ્રોનો ઉપયોગ કરવો
14. વપરાયેલી બેટરીઓ (શુષ્ક કોષ) માંથી ગ્રેફાઇટનો ઉપયોગ
15. વિવિધ કચરોનો ઉપયોગ કરીને જમીનની ઉત્પાદનક્ષમતામાં વધારો
16. બેક્ટેરિયા દ્વારા પ્લાસ્ટિકનું વિઘટન
17. પાણીની જાળવણી અને વધતા છોડ માટે સ્પોન્જની લાક્ષણિકતાની તપાસ કરવી
18. ટાઇલ્સ, પેનલ બોર્ડ્સ વગેરેની બનાવટમાં ફેકવામાં આવેલ લહેરિયું કાર્ડબોર્ડનો ઉપયોગ
19. ટેટ્રા પેક / પ્લાસ્ટિક બોટલમાંથી ટાઇલ્સ અને પેનલ બોર્ડ્સ બનાવવા .
20. મડદા પરથી ખાતર અને અન્ય ઉપયોગી ઉત્પાદનો બનાવવા
21. કૃષિ કચરાને ઉપયોગી ઉત્પાદનોમાં ફેરવવા માટે નવીન તકનીક

સર્વે આધારિત પ્રોજેક્ટ

22. ઘરમાં દરરોજ ઉત્પન્ન થતા કચરાની સરેરાશ શોધવી. આ અંદાજને બ્લોક, ગામ, જીલ્લા વગેરે દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલ કચરાના અંદાજ સુધી લંબાવવો.
23. પેકેજિંગ ટ્રેન્ડનો અભ્યાસ કરવો અને તેની સાથે સંકળાયેલ બગાડનો અંદાજ કાઢવો.
24. કચરાની જમીન અને કચરાના ડમ્પ વિસ્તારોમાં હવાની ગુણવત્તાનું નિરીક્ષણ કરવું.
25. લેન્ડફિલના વિસ્તારોની આસપાસ સજીવ / પ્રાણીઓમાં જોવા મળતી વિવિધતા અને રોગોના વાહક તરીકે તેનો સંબંધ.
26. જાહેર આરોગ્ય પર કચરાના ડમ્પિંગ સ્થળોની હાજરીને કારણે પ્રદૂષિત પાણીની અસર.
27. પાકની વાવણી લાલણીમાં વપરાતી પરંપરાગત પદ્ધતિઓનો અભ્યાસ
28. તમારી શાળાઓનો જૈવીક કચરો.
29. જૈવીક કચરાની કાર્યક્ષમતા નક્કી કરવા માટે જુદાં જુદાં પ્રકારના કચરા બાળીને પાણી ગરમ થવા માટેના સમયની સરખામણી કરો.
30. કચરાનાં વ્યવસ્થાપનનો ઊર્જા પર પ્રભાવ.
31. તમારા વિસ્તારમાં ઘન કચરાનો નિકાલ કઈ રીતે થાય છે ? તેના માટેની વ્યવસ્થા લોકો કઈ રીતે કરે છે ? તેનો અભ્યાસ.

પેટા વિષય - ૪ સમાજ, સંસ્કૃતિ અને આજીવિકા

1. એક સમાજ / જાતિના 'સમાજ, સંસ્કૃતિ અને ખાદ્ય પ્રણાલી' નો ટકાઉ ઉત્પાદન અને વપરાશ વચ્ચેના સંબંધનો કેસ સ્ટડી
2. નેચરલ રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ અને આજીવિકા સુરક્ષા - વિસ્તાર / સમુદાયનો કેસ અભ્યાસ

3. એક વિસ્તાર/ એક સમુદાય ની "સમાજ, સંસ્કૃતિ અને આજીવિકા" પર આબોહવામાં થતા પરિવર્તનોની લાક્ષણિકતા પ્રત્યેનું યોગદાન અને આપત્તિના જોખમ ઘટાડાનો - કેસ સ્ટડી
4. "કુદરતી આપત્તિ અને આજીવિકા સુરક્ષા" - એક વિસ્તારનો કેસ સ્ટડી
5. એક સમુદાય / વિસ્તાર "સામાજિક સંસ્થા અને ટકાઉ કુદરતી સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન" - કેસ સ્ટડી
6. કોઈ વિસ્તારનની "સોસાયટી, સંસ્કૃતિ અને ખાદ્ય પ્રણાલી" - ખોરાક રાંધવા માટે ઊર્જાના વપરાશ પર તેની અસર અને સંચાલનનો અભ્યાસ
7. "સ્વચ્છતા અને સ્વાસ્થ્ય પર સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રણાલીઓનો પ્રભાવ" - એક વિસ્તારના કેસ સ્ટડી
8. એક સમુદાય પર કુદરતી આપત્તિ વખતે થયેલ સ્થળાંતર અને તેની સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને આજીવિકા પર થતી અસર " કેસ સ્ટડી
9. જૈવવિવિધતા અને વન્યજીવના સંરક્ષણમાં કોઈ વિસ્તાર / સમુદાય ની સમાજ વ્યવસ્થા, સાંસ્કૃતિક પદ્ધતિઓનું યોગદાનનો અભ્યાસ
10. વ્યવસાયિક જોખમ અને તેની અસર પર અભ્યાસ
11. તમારા સ્થાનિકત્વ / સમુદાયમાં માસિક સાવ સંબંધી રિવાજો પર એક અભ્યાસ અને તેની સકારાત્મક અને / અથવા નકારાત્મક અસરોનું પૃથક્કરણ કરો.
12. તમારા સ્થાનિક વિસ્તારમાં પરંપરાગત રિવાજોને ઓળખો કે જે પરિવારની સ્ત્રીઓના આરોગ્ય માટે હાનિકારક હોઈ શકે છે.
13. તમારા વિસ્તારમાં ઉત્પાદન અને ઉપયોગની દ્રષ્ટિએ આજીવિકા અને આર્થિક સ્થિતિ સાથે સંકળાયેલ રચનામાં થયેલ ફેરફારનો અભ્યાસ.
14. પરંપરાગત હાથવણાટ ઉત્પાદનમાં વૈજ્ઞાનિક હસ્તક્ષેપ દ્વારા ઉત્પાદન ક્ષમતા પર અસર અંગેનો અભ્યાસ
15. મશીનમાં થયેલ ફેરફારને કારણે કલાકારનો સમુદાય જેવા કે લુહાર, સુથાર વગેરેની સંખ્યામાં થયેલ ઘટાડાનો અભ્યાસ.
16. કોઈ ચોક્કસ સમુદાય / વિસ્તારની સ્થાનિક માંગ અને સ્થાનિક સ્ત્રોતોની કુશળતા અને ખામી વચ્ચેના સંબંધનું વિશ્લેષણ
17. સ્થાનીય કુદરતી સંસાધનો સાથે સ્થાનિક અર્થતંત્રનું મેપિંગ અને યોગ્ય તકનીકીઓ દ્વારા સ્થાનિક મૂલ્યના વધારા માટે સંભવિતતા અભ્યાસ કરવો.
18. ઇકો ટુરીઝમ ઓપરેશનલ પ્લાન વિકસાવવા માટે એક વિસ્તારના ઇકો-સાંસ્કૃતિક મેપિંગ.
19. સ્થાનિક તહેવારો / ધાર્મિક વિધિઓ અને કૃષિ / પ્રાણીની નકશા સાથેના તેના સંબંધો પર અભ્યાસ અને પશુપાલન પદ્ધતિઓ અને અંતર્ગત સ્થાનિક જ્ઞાન આધાર અભ્યાસ.
20. સ્થાનિક અંધશ્રદ્ધાઓ / દંતકથાઓનું વિશ્લેષણ અને સામાજિક પરિપ્રેક્ષ્ય માનવ વિકાસ પર તેની અસર.
21. ખેતીમાં નવાં સાધનોનો ઉપયોગ.
22. નહેરોની ટેકનોલોજી.
23. રાસાયણિક તેમજ કુદરતી સાયવણી (પ્રીઝરવેટીવઝ).
24. ગ્રામ અને શહેરી વિસ્તારના ખેડુતોમાં નવી ટેકનીકો, ખેતપદ્ધતિઓ વિષે જાણકારીનો સર્વે.
25. ગામડાનાં લોકોની વર્તમાન સમયમાં જીવનશૈલીનો અભ્યાસ, લોકો માટે પ્રશ્નોત્તરી બનાવી આહારની રીતભાત વગેરેની જાણકારી મેળવવી.
26. ગામડાઓમાં કુદરતી હાજતે જવાની વ્યવસ્થા નો અભ્યાસ તથા ઘરે ઘરે સંડાસની વ્યવસ્થા છે કે નહીં તે તપાસવું. જો નથી તો શા માટે વ્યવસ્થા નથી કરતા, તે અંગે અહેવાલ તૈયાર કરવો.
27. તમારા વિસ્તારમાં આજીવિકા મેળવવા માટે લોકો કેવાં પ્રકારનો વ્યવસાય છે. તેનો સર્વે કરવો.
28. ઋતુઓ પ્રમાણે માણસની જીવનશૈલી પર તેનો કોઈ ચોક્કસ વિસ્તારનો અભ્યાસ કરવો.
29. આપણી આસપાસના વિસ્તારમાં જ્ઞાતી, કોમ અનુરૂપ ખોરાકનું વૈવિધ્ય, તફાવતો અને તેનું પોષણ મુલ્ય.

પેટા વિષય - ૫ પરંપરાગત જ્ઞાન પ્રાનાલી

1. પરંપરાગત ખોરાકના પોષણ મૂલ્યોનું મૂલ્યાંકન
2. ખોરાકમાં આથી આવવાની પ્રક્રિયાનું દસ્તાવેજીકરણ અને ખોરાકની ગુણવત્તાની જાળવણી સાથે તેનો સંબંધ
3. ચોક્કસ સ્થાનિક સમુદાયના જૈવવિવિધતા પર અભ્યાસ અને લોકોના જૈવવિવિધતાના રજિસ્ટરનું નિર્માણ
4. વિવિધ સ્થાપત્ય માળખા અને ઇકોસિસ્ટમ જાળવી રાખવામાં તેની મહત્વ (દા.ત.
5. આવાસ, પુલ, પાણી વિતરણ કેનાલ)

6. સ્રોત સંરક્ષણ પદ્ધતિઓ અને તેની સ્થિરતા
7. વિવિધ કૃષિ ખેતી પ્રણાલીઓ અને ભવિષ્યના અવકાશ સાથે તેનું મહત્વ
8. વિવિધ કૃષિ સાધનોનું પરંપરાગત જ્ઞાન અને સજીવ ખેતીમાં તેની આવશ્યકતા
9. વિવિધ કૃષિ પ્રણાલીઓનો સસ્ટેનેબલ જ્ઞાન
10. માછીમારના પરંપરાગત જ્ઞાન અને ટકાઉ આજીવિકા સાથેના તેના લિંક્સ
11. કોમ્યુનિટી બીજ બેંક અને ફૂડ સિક્યુરિટી સાથેના સંબંધનો અભ્યાસ
12. ખાદ્ય સંરક્ષણ પદ્ધતિઓ પરના પરંપરાગત જ્ઞાન અને આજીવિકાના સ્રોત તરીકે તેનું મહત્વ
13. આધુનિક સંદર્ભમાં કુદરતી રેસાઓ પર પરંપરાગત જ્ઞાન અને તેનો ઉપયોગ
14. પારિસ્થિતિક પુનઃસ્થાપન પદ્ધતિ પર પરંપરાગત જ્ઞાન અને ઇકોસિસ્ટમ મેનેજમેન્ટ પર તેની અસરનો અભ્યાસ
15. પરંપરાગત તકનીકી જ્ઞાન આધારે યોગ્ય ટેકનોલોજીનો ડિઝાઇન અને વિકાસ
16. પરંપરાગત જ્ઞાન આધારે પાણીના સંગ્રહનો પ્રયોગ કે જે વર્તમાન સમયમાં પણ એટલો જ ઉપયોગી છે. તે ચકાસવું.
17. તમારી જીવન શૈલી, ટેવો અને ઘરમાં વિદ્યુતનો બચાવ.
18. પુરાણા કિલ્લાઓમાં પાણીની ટાંકીઓ બનાવી પાણીનું પુનઃસ્થાપન કરી પુનઃઉપયોગ કરો.
19. ખોરાક રાંધવા માટે સમયની બચત થાય તેવી પદ્ધતિઓ.
20. પરંપરાગત વાનગીઓ અને રાંધણકલાની પદ્ધતિઓને અદ્યતન બનાવવી અને નોંધો કરવી.
21. કટોકટી અને આપત્તિ સમયે બગડે નહીં તેવા ખોરાક અને તેનું પેકેજીંગ.
22. પાણીની જાળવણીની પરંપરાગત પદ્ધતિ, તેનું મુલ્યાંકન અને સુધારણા.
23. ફળો, શાકભાજી વગેરેની જાળવણીની પરંપરાગત પદ્ધતિઓનો અભ્યાસ.
24. વિભિન્ન તહેવારો ઉત્સવોમાં બનાવાતી વાનગીઓના પોષક મુલ્યોનો અભ્યાસ.

All the best to all and Get Ready for NCSC 2019...

Form Submission Date :

Second Week of September

File Submission Date :

First week of October

District Level :

Second week of October

@ Valam Vidhyalay, Gariyadhar

For More Information Contact

Kalyan Regional Community Science Centre,

"VIGYAN BHAWAN",

Plot No. 2206/4-A, Near Sanskar Mandal,

Punjab National Bank Street, Hill Drive,

Bhavnagar-364001

Phone : 0278 2570111, **Mo. / WhatsApp :** 88 66 570 111

Email: krcscbv@gmail.com

Website : www.krcscbhavnagar.org